



Vlnr: Mustafa, Shirley, Jeane en Marc tijdens een redactieoverleg van de stadsreporters in Amsterdam Nieuw-West

De buurt in beeld

Het project **Stadsreporters** bestrijdt eenzaamheid en versterkt wijkcohesie door buurtbewoners films te laten maken over sociale activiteiten. De *VPRO Gids* bezocht de filmende reporters in stadsdeel Amsterdam Nieuw-West. 'Het was meteen: "Donder op!"'

DOOR HUGO HOES • FOTOGRAFIE JULIE HRUDOVA

DE wc, dat is wel een dingetje op de redactie van de stadsreporters in het Amsterdamse stadsdeel Nieuw-West. Die is er namelijk niet. Wie moet, heeft pech, want het glazen huis op Plein '40-'45, redactieruimte en uitvalsbasis van de reporters, is een kale kas. Het toilet in het naastgelegen Tuinstadhuys, de zetel van het lokale bestuur, zou soelaas kunnen bieden, maar dit is lang niet altijd openbaar. Het ligt er maar net aan welke portier daar zit, zegt iemand. Het project Stadsreporters is

een initiatief van filmmaker Mirna Ligthart. Zij werkte onder meer tien jaar als editor voor Frans Bromet en organiseerde ooit samen met Marieke Boon vergelijkbare projecten in Haarlem en Purmerend onder de naam Buurtblik. In 2020 begon ze met de stadsreporters in Nieuw-West, waarna de stadsdelen Noord en Zuidoost volgden – financieel ondersteund door de Gemeente Amsterdam en diverse cultuurfondsen. In Haarlem is in januari dit jaar ook een groep begonnen en Nijmegen krijgt vanaf maart

ook stadsreporters. Dat zijn vooral ouderen die met iPad en microfoon in wisselende crews filmpjes maken in de eigen omgeving. Die gaan altijd over activiteiten in de buurt en ze zijn positief van toon, al heeft men de slechte bestrating ook weleens voor het voetlicht gebracht. Het liefst verslaan ze laagdrempelige activiteiten voor oudere buurtbewoners, zoals jeu de boules en dansmiddagen, maar ook buurtmaaltijden. Want door die activiteiten onder de aandacht te brengen worden misschien weer

andere buurtbewoners gestimuleerd om de deur uit te gaan en deel te nemen. Ligthart noemt de samenstelling van de redactie heel belangrijk. 'Het moet een afspiegeling zijn van de wijk, zodat je een grote diversiteit aan stemmen en achterbannen hebt. Het doel van de films is de verscheidenheid aan plekken die verbinding brengen in de wijk te laten zien.' Die filmpjes worden vertoond op de lokale zender Salto en zijn ook te zien op de website van Stadsreporters.

Straalkachel

Meedoen is goed tegen de eenzaamheid, versterkt de cohesie in de wijk en je leert weer eens wat op je oude dag. Al die aspecten komen samen in de kas, die deze donderdagochtend wordt geopend door de goedlachse Marc Pekelharing. Hij zet de straalkachel aan en heeft, niet als enige, koekjes bij zich. De pensionado heeft dertig jaar lang een drogisterij, een familiebedrijf, gehad op de Heiligeweg in het centrum van Amsterdam. Marc woont om de hoek van Plein '40-'45, maar niet lang meer omdat zijn huis binnenkort wordt gesloopt. 'Straks moet hij in een appelboom gaan wonen,' zegt een man die een kan koffie heeft meegenomen. Hij blijkt Roy te heten en was matroos op de grote vaart, maar hij heeft niet de hele wereld rondgevaren. 'De helft, tot de Amazone.' De 75-jarige Hannie Vivas uit Osdorp stapt binnen met twee wandelstokken. Dat oogt sportief, maar die drie kilometer vanaf haar huis blijkt ze niet *nordic walkend* afgelegd te hebben, zoals de verslaggever denkt. 'Nee hoor. Met de auto en ik kom nu uit de parkeergarage.' Als kraamverzorgster heeft ze duizenden kersverse ouders ontstrest en dat heeft toch wel wat van haar lichaam geëist. Kitty Niels arriveert op een fiets met lage opstap. Vanwege MS moest ze stoppen met haar werk in de internationale modewereld, maar dankzij Stadsreporters heeft ze er een nieuwe wereld bij. Al even camerageniek is de Surinaamse Shirley en dat is niet raar, want zij was omroepster. Langzaam loopt de kas vol. Met onder anderen trucker Mustafa, Mexicaanse kunstenaar Adelina en Ahmet. 'Ahmet met een t. Ik ben een Turk. Geen Marokkaan. Dat is Ahmed met een d.' De ruim tachtigjarige Jeane is de oudste reporter en zij heeft de technische apparatuur bij zich. Terwijl in Hilversum verslaggevers met grote satellietwagens uitrukken om brand en moord te verslaan komt

Mirna Ligthart 'Het moet een goede afspiegeling zijn van de wijk, zodat je een grote diversiteit aan stemmen en achterbannen hebt'

senior stadsreporter Jeanne met een rollator aangelopen. In haar mandje zit een plastic tas met daarin een van de twee iPads.

Structuur

Overigens zijn moord en brand helemaal geen onderwerpen voor de stadsreporters. En dus laat men de overvallen en de schietpartij die eerder deze week rond het plein plaatsvonden over aan andere media. Bovendien, zegt een reporter: 'Zelf ben ik ook weleens neergeschoten.' Kortom, men is hier wel wat gewend. Precies dat werd in november in het *Journal* ook gezegd

tegen wereldreporter Gerri Eickhof. Die kwam meten hoe hoog de temperatuur op het plein en in de rest van de wijk was opgelopen na rellen waarbij een tram werd vernield, terwijl de breekbare kas gespaard bleef. Maar slecht nieuws is geen stadsreportersnieuws.

Om de week komt er een externe kracht of een filmmaker van de organisatie Stadsreporters langs. Die komt het redactieverleg in goede banen leiden of geeft een workshop om vaardigheden op het gebied van monteren, filmen of interviewen te verbeteren.

Deze donderdag moeten de vrijwilligers zelf zorgen voor structuur en dat is met vijftien reporters met uiteenlopende talenten, doelen en verwachtingen niet altijd een sinecure. Toch weet Marc Pekelharing de boel op natuurlijke wijze losjes bij elkaar te houden en ondertussen ook spijkers met koppen te slaan. Hij inventariseert wensen, vertelt wat er de afgelopen weken gedraaid is en wat er nog op het programma staat. Mustafa vertelt over de moeilijkheden bij het inkorten van materiaal: streng kiezen, *kill your darlings*, kan pijn doen en als verspilde moeite voelen.

'Is het een idee dat je niet je eigen materiaal monteert, maar dat van iemand anders,' oppert hij. Daar blijken andere nadelen aan te zitten en bovendien is materiaal dat weg is niet écht weg, legt Marc uit aan de verslaggever. 'Wij maken een ruwe montage, maar een professional werkt het af. Die krijgt al ons materiaal, want wie weet hebben wij iets over het hoofd gezien wat er toch in past. Zij kijken anders.' De empathische



Hannie arriveert op de redactie



Hannie, Roy en Kamiran

Mustafa bekijkt het monteren ook van de andere kant. 'Stel je bent ergens om te filmen, je hebt al vier mensen gehad en dan zegt iemand: "Hé, ik wil er ook in."'

Plaspas

Dat laatste komt weleens voor, maar vaker is het zo dat mensen niet in beeld willen – omwille van privacy, uit culturele en religieuze overwegingen of vanuit wantrouwen jegens alle media. Voor de zichtbaarheid en om het vertrouwen te winnen dragen de stadsreporters daarom een hesje met op de achterkant de tekst: 'Ik ben een stadsreporter. Wij maken films over saamhorigheid in de wijk.' Transparant, net als hun kas, maar hoewel ze hierdoor steeds vaker worden herkend, zijn er toch nog directe burens die niet gefilmd willen worden. Niet de politici in het Tuinstadhuis – die willen altijd wel, net als hun collega's in Den Haag –, maar de mensen van de markt op het plein. 'Laatst wilden we een item over de markt maken,' zegt Marc. 'Dat was voordat die begonnen was en er waren nog geen klanten. Het was meteen: "Donder op!"' Een dame zegt dat ze tegen haar wel aardig zijn. 'Mij vinden ze liever,' lacht ze. Kitty hoeft geen seconde na te denken over de vraag waarom het leuk is om stadsreporter te zijn. 'Het project is briljant vanwege de eenvoud: met een iPad op pad gaan en filmpjes maken. Je leert allerlei mensen kennen buiten je eigen bubbel en ontdekt allemaal nieuwe plekjes en activiteiten in de buurt.'

Kitty Niels

'Je leert allerlei mensen kennen buiten je eigen bubbel en ontdekt allemaal nieuwe plekjes en activiteiten in de buurt'

Verschillende mogelijke onderwerpen gaan over tafel. Een dansvoorstelling in de buurt haalt het niet. Men verslaat geen eenmalige voorstellingen of evenementen. Het gebrek aan openbare toiletten leent zich wel voor een reportage want zonder een medisch toiletpas, de plaspas, kun je behalve bij de bibliotheek nergens meer terecht. En een vorm is ook al bedacht: mensen op straat vragen wat ze doen als ze naar de wc moeten of gewoon vragen waar het dichtstbijzijnde toilet is. Het hoeft allemaal niet zo ingewikkeld te zijn. Als er even geen onderwerpen zijn interviewt men elkaar soms, bijvoorbeeld over favoriete plekjes in de buurt. Dat zijn geen stadsreportages, maar je leert er wel weer van.

Spiekbriefje

Aan onderwerpen is deze maand duidelijk geen gebrek. Men is bezig met een serie over creativiteit en onder de kop 'Eten met een kleine portemonnee' gaan stadsreporters later in de week naar de maandelijkse buurtmaaltijd van kerkgemeenschap De Bron. Daar kun je warm eten voor een vrijwillige bijdrage (adviesprijs: twee euro) en gemiddeld maken hier zo'n vijftig buurtbewoners gebruik van.

Die maaltijd begint om 18.00 uur, maar de crew is er al ruim voor vijven. Roy maakt buiten sfeerbeelden bij de ingang, maar als hij in één vloeiende beweging naar binnen wil filmen blijkt de deur op slot. Hij lacht. Naast Roy herkennen we Munazza, Kitty, Hannie en Marc. Die laatste is er eigenlijk niet, zegt hij zelf lachend. 'Ik kom alleen de iPad brengen.' Zijn aanstekelijke lach werkt als sfeer- en smeermiddel bij de reporters. Hannie en Munazza zijn samen met de auto vanuit Osdorp gekomen. De routeplanner wilde ze naar een kerk aan de andere kant van de stad sturen die ook De Bron heet, maar daar traptten ze niet in. Over de verdeling van de verschillende taken zijn vooraf geen keiharde afspraken gemaakt en meestal lost dat zich vanzelf op. Omdat Munazza niet zelf in beeld wil, filmt zij en doen Kitty en Hannie de interviews. Ze komen direct in actie, want als om 18.00 uur de maaltijd begint hebben de organisatoren geen tijd meer. Kitty duwt haar tas in de handen van Hannie en troont organisator Dick mee naar een rustige ruimte. 'Zo gaat het ook altijd als ik met vriendinnen ga winkelen en zij iets willen passen,' zegt Hannie terwijl ze een paar tassen omhooghoudt. Kitty steek meteen van wal. 'Hoe is dit begonnen? Hoeveel mensen verwacht u?' Alles staat er in een keer op. Daarna neemt ze buiten nog even een promo of intro op. Met haar mooie stem en zorgvuldig articulerend toont ze zich een natuurtalent. En dat zonder spiekbrieftje. 'Ik heb wel een briefje met wat trefwoorden bij me, maar dat zit nog in mijn tas. En als je iets hebt opgeschreven zit het ook wel in je hoofd. Het scheelt dat ik in mijn werk ook veel presentaties heb gedaan. Soms ben ik wel te gehaast. Hannie heeft daar geen last van, zij blijft altijd rustig.'

Misverstand

Dat zien we als Hannie twee dames interviewt die achter de bar van de open keuken de avondmaaltijd staan voor te bereiden.



Kitty interviewt een bezoeker van kerkgemeenschap De Bron

'Cut!' schreeuwt Hennie opeens. We schrikken, want dit klinkt als vloeken in de kerk

Terwijl bezoekers binnendruppelen en het steeds rumoeriger wordt vraagt ze ongestoord wat er allemaal op het menu staat. Hakkend, roerend en snijdend geeft de keukenbrigade antwoord op haar vragen. Het is een mooi shot, maar toch wordt de opname even gestopt. Vanwege de diepe bar moet er bijna een meter overbrugd worden met de mic, maar dat voelt zo onnatuurlijk dat Hannie vergeet haar microfoonarm ver genoeg uit te strekken. Kitty weet dat een van de kokkerellende dames Hennie heet en zegt tegen Hannie dat ze dat moet gebruiken. Daarna horen we haar zeggen: 'Ik ben Hannie en dit is Hennie.' 'Een cadeautje' noemen ze zoiets in Hilver-

sum en Kitty herkent ze. Inmiddels is de hal gevuld met mensen en duwt Hannie Jan en alleman een microfoon onder de kin. Nooit onder de neus, want dat ziet er op beeld niet uit, hebben de reporters geleerd. 'En cut!' schreeuwt Hennie opeens. We schrikken, want dit klinkt als vloeken in de kerk. Het blijkt een verzoek om te stoppen met filmen, want het gebed en de maaltijd wachten. Nadat er gebeden is sluit iedereen aan om een bordje vol te laten scheppen. Midden in de kluwen wachtenden verzamelt Hannie in haar hesje verhalen met een microfoon. Die uitrusting verschaft stadsreporters een legitimering om zonder schroom van alles te vragen. Ze zijn zelf maker geworden. Hoewel de crew door een misverstand het mooie maar trieste verhaal van de dominee over de uitvaart van een jonggestorven geliefde buurtgenoot gemist heeft, blik men tevreden terug. 'We hebben mooi materiaal,' zegt Kitty. 'En dit past goed in de reeks "Eten met een kleine portemonnee".' Bijna drie uur stonden de reporters aan, maar in tegenstelling tot de verslaggever ogen ze nog monter. 'Mijn benen zijn wel moe, maar mijn hoofd is nog fris,' aldus sterreporter Hannie. 'Dat verandert wel als ik straks thuis op de bank zit.' ■

stadsreporters.nl

Cesar Majorana
Cookies accepteren

HalperNL

Ik kijk de hele maand al met verbazing naar de Nederlandse sekstoerist Bas op zijn YouTube kanaal HalperNL. Je kent Bas, want iedereen kent een Bas. Het is de jongen op je werk die je helpt met ICT-problemen. Hij staat op je te wachten wanneer je bij de zelfscankassa speurt naar de knop voor zoete aardappel. Deze specifieke Bas, een lange, slungelige Hollander van 34, werkt de helft van het jaar in een fabriek en de andere helft brengt hij als sekstoerist door in Thailand. Daarover vlogt hij. Dat begon eerst als een reisvlog, onderbroken door korte intermezzo's waarin hij zijn levensfilosofie deelt met kijkers. 'Je moet kiezen voor je eigen doelen,' zegt hij, terwijl hij geniet van een plastic beker supermarktkoffie.

In de loop van zijn vlogs zie je dat Bas eigenlijk naar Thailand reist voor de liefde. Hij probeert het op datingapps, maar leert al snel dat de taal- en cultuurbarrières échte liefde in de weg staan. Tijdens een nacht in Pattaya ontdekt Bas iets veel groters: de 'roesjes' van de straatprostitutie. Daarna is het hek van de dam en vanaf vlog #183 wordt Bas seksvlogger. Eerst nog voorzichtig, hooguit om de dag, om niet verslaafd te raken. Inmiddels vlogt hij Viagra likkend statements als: 'Ik ben nu bereid iets meer te betalen voor jongere vrouwen, dat is gewoon het ultieme genot.'

Er zit iets dieptragisch aan het kijken naar een eenzame jongen die betaalde seks ontdekt en verslaafd raakt. Maar vergis je niet, Bas heeft zijn roeping gevonden. Hij reist nu verder dankzij de donaties van een groeiende groep trouwe kijkers. Zij noemen hem de koning van de roesjes. 'Blaf jij die krengetjes maar vol,' schrijven ze. Je stelt je een leger voor van onvrijwillig celibataire mannen die op een dag zelf naar Thailand willen. Alleen is een plastic tuinstoel in Pattaya geen troon. En HalperNL is geen koning. Hij is een klant die met zijn vlogs nieuwe klanten werft.

Een plastic tuinstoel is geen troon en HalperNL is geen koning

